

Nova pisarija

(Iz praktičnih predavanj za mlade novinarje.)

»Priatelj, uči mene pisarije — kako in kaj vseč se Kranjcem poje...«
....Ce si, mladi mož, dozorel in se že ukvarjaš z ženskami, tedaj si opazi tudi lepo gospo Našo Stvarnost. Vse mesto jo pozna po njeni nenadkriljivi lepoti in moralni neoporečnosti. Ni kradla in ne preštevavala. Če torej nekoč opaziš, da ima obrnjeno nogavico na levi nogi, tedaj ne teci na vrat in nos in ne piši o tem član-kov. Zavedaj se, da so noge najboljčiji-vejši del ženske, zlasti še tako lepe kot Naše Stvarnosti. Ob nogah se prične dvom o ženski lepoti! Če pa si že storil kaj takega, tedaj hiti na uredništvo, ki ti ga ni objavilo. Kajne, da ne. No, članke ti bodo vrnil.

»Prvič, tovariš, je vaš članek predolg.«
Vsak članek o obrnjeni nogavici je predolg. Pojdi torej domov in ga skrajšaj. Najbolje bi bilo, ko bi že takoj krajšal vse o levi nogi. Nikakor pa ne krajšaj ničesar o moderni pričeski, lepem obrazu, negovanih oklah ali kaj podobnega. Zdaj se vrni. Šele potem bodo pričeli govoriti s teboj, tudi če si vztrajal pri nogavici. Zapomni si dobro urednikove pripombe. Vse te pripombe so načela, po katerih se ravnaš tudi v bodoče.

»Najprej se je treba OGRADITI!«

Pri vseh člankih o obrnjeni nogavici se je treba OGRADITI. Če ne veš, kaj je to, vzemi katerikoli list, najboljše Naš Tisk. Tam so izrazi:

- ne moremo z gotovostjo trditi,
- dozevati bi se utegnilo,
- v nekem oziru bi držalo,
- morebiti,
- delno,
- če bi...

Vzemi zdaj svoj članek in opremi z njimi tisto nesrečno nogo, pri kateri tako trmasto vztrajaš. Če se ti je med tem zadelo, da tudi šepa nanjo, pripomni, da sicer ne šepa tako kot Hejajst ali Zlodej v Pohujanju in da bi se utegnilo prime-riti, da bi trdil, da sploh ne šepa. Najbolje, da to poveš v tujkah, ki niso običajne. Pri tem je najboljše, da se poslužuješ fenomenologije in eksistencialistične terminologije. Pri nas ju še ne poznamo.

Toda ne misli, da je zdaj članek že za objavo. Zgoditi bi se utegnilo, da je kak zanesenjaški mladeniški list isto objavil tudi o desni nogi. Ko bi zdaj tu objavljali še o levi, bi bilo to naravnost ogablje-nje. Poslušaj torej urednika, ki ti govori: »Lotite se problema s področja neproblematične problematike.«

Ko ti je enkrat to dejal, tedaj lahko rečeš: »Heureka«. Kajti veliko ti je za-upal. Zdaj si na konju. Poišči samo tak-šen problem. Ni težko. Vsi listi so jih polni. Izvedel boš na primer, da gospa Naša Stvarnost rada je žemljice. Lahko sicer napišeš, da hodi ponje z obrnjeno

nogavico ali tudi šepavo nogo, toda to ta-ko ali tako ni važno. Napiši zdaj, kako se na primer zblizueta format žemljice in petdesetdinarskega kovanca. Približuje se seveda elastičnejši. Kako se zblizueta tu-di cena in napis na kovancu in kako bo prišlo do integracije (tega tako ali tako nihče ne razume). Nihče ne bo ugotovil, da bo prišlo do blagovne izmenjave. Če bo kdo ugotovil, tega se še vedno lahko ogradiš s kakšnim »utegnilo bi«. Zdaj boš videl: Nastala bo poplava člankov, ki se bodo borili za teboj. Najprej bo kak-gospod v zvezi s 50-dinarskim kovancem pošeno skrtal našo pošto. Nato se bo oglašila kakšna gospa in jih v zvezi s kakšnim takim kovancem, lahko tudi de-set dinarskim pošteno zasolila sprevodni-kom. Potem se bo oglašila kakšna gospo-dična in posvarila ženske pred pisiljeval-ci, na beg upred katerimi mlado dekle lah-ko izgubi 50 din. Ko boš potem bral svoj članek, te ne bo več vznemirilo, če tistega o levi nogi sploh ne bo v njem. Na ured-ništvu ti bodo pojasnili:

»Inače dobro, jedino lijevu nogu smo izbacili.«

Seli boš in zapil svoj honorar in prija-telji ti bodo čestitali. Prihodnjič boš čla-nek krajšal, se ogradiš, zgrabil problem neproblematične problematike in »izbacio lijevu nogu«, vse v mislih. Pisal pa boš o golobji nesnagi po mestu, o zvonjenju v ranih jutrih, o zbiranju razglednic in slik nogometašev. Imel boš občudovalce in oboževalce.

šeni mi usti ničesar. Sram ga je. Skozi špranje spravi samo nekakšno mrmra-nje.

- Ti, tovariš, torej ne misliš tako?
- Nisi za!
- Si protil!
- Premisli in pazi na svoje nebesede!
- Ko so govorili o strahotnih uspehih podjetja, so se veselili in smejali na vsa usta.
- Tovariš Fabricius, pravi vodilni, ti se menda ne veseliš z nami, kaj?
- Nisi za!
- Nisi protil!
- Premisli in pazi na svoj nesme! Zmaknil si mu stol, moral je, kakor so govorili, napredovati nekaj stopnic niže.

Neznansko žalosten je bil zategadelj Fabricius. Saj je vendar s tovariši. Kma-lu bo dobil nove zobe, potem bo zpet boljši. Še boljše, saj bo dobil zlate zobe.

- Zlate zobe? pravi socialna.
- Čisto mogoče, reče zobar, le sami si preskrbite zlato, saj imate gotovo kakega znanca kje. To je prvič ceneje, drugič pa ga pri nas težko dobimo.
- In spet je seja upravnih ljudi.
- Slišali smo, tovariš Fabricius, da si dobil zlato.
- Po nečisti poti!
- Daj ga nam!
- Dal je zlato.

— Mogoče je tako tudi prav. Družba ga potrebuje, si misli.

Potem je moral v arest.

Ko se je vračal, je moral nositi tudi že očala. Taka iz celuloida. Star in siv je bil, popolnoma nespoznavnega obraza, pripravljenega na smeh in jok hkrati.

Sredi belega dne je okamenel na oglu glavne ulice. Prišel je prvi mimo raztrgan paglavac in potegnil podenj velike okor-ne črke INRI.

Dolga vrsta iz podjetja je na drogu prinela zlato zobe in mu jih obesila okoli vratu. Tekle so solze.

Stari Fabricius. Kdo bo slovenil franco-ske vice zdaj? Odšel si na višje mesto: enim si bog, drugim simbol kulta. Zato si Fabricissimus.

Imel si ostre zobe. Zobje so hinavski, grizejo samo druge, sebe pa ne.

Veš!!

Vo-man

SKORPIJONČKI

PO STOPINJAH STAREJSIH — De-legati na nedavni univerzitetni skup-sčini Zveze študentov so se vrgli po starejših vzornikih — po občinskih odbornikih. Tudi njim njega dni ni preveč dišalo posedati po sejah občinskih in okrajnih skupščin.

MRZLA ZIMA — Videti je, da je po uredništvih naših revij in še ponekod drugod zmanjkalo kurjave in so se mogoče odločili, da se bodo greti na dru-gačen način.

DEZINFORMACIJA — V Dnevnikovi glasbeni skrinji piše, da se največ lju-di vnema za »Poletno noč«, zmagoval-ko z blejskega festivala. Ljudje okrog našega lista pa menijo, da je zdaj ne-katerim še bolj pri srcu »Dolina (ali kotlina — ljubljanska) brez odmeva«.

HUDA REČ — TT je objavil podatke koliko so za kulturne namene porabili v posameznih občinah v SR Sloveniji. Podatki so verjetno (in na žalost) toč-ni. Recimo, da te denarce odštevajo razni odborniki in da so ti odborniki predstavniki naše, ljudske oblasti in da se teh predstavnikov ljudske oblasti ne sme žaliti. Kako se bo potlej izve-vel iz kaše novinar, ki je te žaljivke za-pisal? Odborniki so tako imuni!

Komparativni zemljepis

2. ZDA

ZDA imajo General Motors, mi pa Za-stavo Kragujevac. Oni imajo cestne kri-žarke, mi pa pogoste defekte.

ZDA imajo Las Vegas, mi pa Opatijo. Oni imajo Broadway, mi pa avtoput.

V ZDA igrajo rugby (to je pretepanje, ne pa šport) pri nas pa nogomet.

Oni imajo same profesionalce, mi pa same amaterje.

Oni imajo ženska društva, mi pa Mla-dinsko organizacijo. (Ta ženska društva se zelo učinkovito mešajo v ameriško kulturno iz politično življenje. Njihova jugoslovanska inačica je pa bolj pohlevna.)

Mi smo vodilna sila med neangažira-nimi, ZDA pa med zapadnimi deželami.

ZDA včasih naredijo tudi kak dober film, mi smo bolj dosledni.

ZDA imajo republikance, Slovenci pa tribunaše. Oni imajo Goldwaterja, Slo-venci pa

Cisca Kida

Fabricius

obračati strani in od časa do časa sam prebral kakšnega naglas.

Potem je nepriznani Fabricius nenado-ma izbruhnil, v vsej svoji dobroljivosti ni mogel več prenašati take banalne neod-zivnosti. Prinesel je v kavarno cel kup najnovjših izvodov jezeveca, jih začel ma-šiti ljudem za srajce, pa v usta in žen-skam za dekolteje. Vznemirjenje je prerast-lo v vpitje, vpitje v pretep, in na kon-cu je Fabricius obležal v prahu na tleh, pobit idejno in telesno, s strašnim pesi-mizmom in srcu in skoraj brez zavest v ustih.

Začele so padati na njegovo glavo ne-sreča za nesrečo; vse zaradi izbitih zob.

Toliko so ga prej vendarle upoštevali, da je imel odmerjen svoj oguljen stol v nekakšnem delavskem svetu. Na prvi seji po aktivnem zavzetju za svojo umetnost ga je moral zamenjati. Govorili so o po-membnih stvarih kolektivnih, recimo o spremembi statuta. Vsi so bili zanj, pa povprašajo še Fabricija:

- Kaj pa ti, tovariš, misliš?
- Si za?
- Si proti?

Fabricius ne more s svojimi opusto-

pralnice novozgrajenega delavskega bloka (na poti ga seveda spremlja tajnica). Da ne bi vse skupaj ob nekoliko neugodnih pogojih izvenelo preveč demokratično, jim ni prostalo nič drugega, kot da so sklenili tovariša Vrano zrotirati. Določili so mu mesto direktorja novega podjetja v izgradnji.

Ostal je problem podjetja, ki ga je to-variš Vrana zapustil. Milijarda ptičjih zlat-nikov deficitu ni pomenila nič dobrega, še posebej takrat, ko se govori o druž-benih sredstvih. Poklicali so na pomoč eksperta za takšna vprašanja tovariša Lis-jaksa, ta pa je po stari navadi predlagal integracijo s podjetjem, ki so mu obetali obilo perspektiv.

Samo slučaj je bil, da je bil direktor tega podjetja prav tovariš Vrana.

In tako je prišlo do integracije. Novo-zgrajeno podjetje je stalo, saj so morali čakati, da tovariš Vrana zgradi ostali del, ki ga bo treba integrirati. In tako so ča-kali leto, dve, tri... Pa so si ljudje zo-pet začeli misliti, da tako le ne gre. Skli-cali so zbor volivcev in povabili nanj tudi tovariša Vrano. Vsi so pričakovali, kaj bo povedal v svoj zagovor, toda Vrana ni nastopal kot obtoženec, temveč kot suve-ren direktor, ki se zaveda svoje osnovne naloge, čim bolj koristiti družbi.

»Tovariši živali in tovarišice živalce,« je začel. »Moj sorodnik, predsednik na-še vlade ter moj prijatelj iz otroških let — predsednik našega okraja vedno zatru-jujeta, da je treba delati počasi, toda si-gurno...«

Navdušen aplavz.

In tako je tovariš Vrana ostal še na-prej direktor integriranega podjetja. To-da Vrana je vrana in stara navada je že-lezna srajca, pa so znova ugotovili, da so primanjkljaji res preveliki in... Na žalost kopriva ne pozebe in bogovi drž-ljo skupaj. Prišle so elementarne nezgo-de in stvar je bila rešena. Organizirali so živalsko posojilo, krili vse primanjkljaje ter zrotirali tovariša Vrano na mesto di-rektorja...

Nauk: »Nikoli ne sprejmi vodilnega mesta. Vsi perversni kritizerji se bodo spravili nate in se izživljali v svojih ma-lomeščanskih kompleksih. Poleg tega pa je tu še rotacija...«

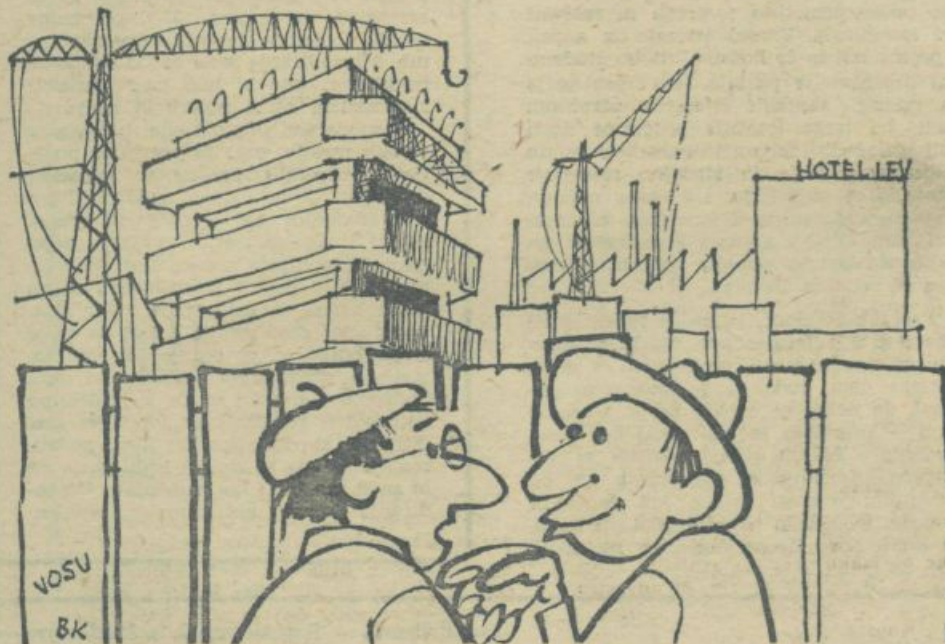
O. Horn

Živalski posli

Nekoč so se zbrale živali in sklenile, da se integrirajo v veliko podjetje. Za-dale so si proizvodni plan, organizirale sredstva in pričele za gradnjo. Da pa vsa stvar ne bi bila kar tako, so zaprosile na vranji nasvet še za direktorja, kajti brez direktorja ni podjetja in obratno, obenem pa ta oseba zagotavlja tudi obstoj publi-citete. Tako se je nekega dne res pripeljal s ševroletom tovariš Vrana, direktor pod-jetja v izgradnji. Okoli gradbišča so po-stavili preproge in delavci so delali kot neumni, le minuto časa so si vzeli, da so s kratkimi ovacijami pokazali direktorju Vrani, kako so zadovoljni z njim. In Vrana se je smehljaj, fleši so bliskali, kamere so brnele, skratka: vse je bilo na visokem nivoju kot se spodobi.

Sledil je seveda tudi govor, podoben vsem takšnim, s poudarkom na hitrem razvoju, ki so ga dosegli, o pomembnosti tega objekta za razvoj živalske države, o investicijah ter na koncu o »skromnem doprinosu« tovariša Vrane osebo. De-lavci so navdušeno ploskali in direktor jim je s polno prizanesljivostjo delil na-smeh.

Minulo je leto. Po letu dni se človek na žalost lahko precej spremeni. Tako so tudi na zboru volivcev začeli razpravljati o utemeljenosti gradnje tovrstnega objek-ta. In ne samo to. V ljudeh bo vedno osta-lo nekaj perversnega kritičizma in tako so postavili celo vprašanje, od kod direk-torju Vrani denar za vilo, avto ter vse ostalo, kar k takšnim stvarim spada. Po-tem še verovanje v tradicijo, da vsaka Vrana krade, pa je bila opozicija proti direktorju popolna. Toda živali so kot ljudje velikodušne, pozabile so pač na družbena sredstva, na zavest in vse po-dobno in z globokim vzdihom (volk volka nikoli ne raztrga) dodelile tovarišu Vrani za njegovo vestno delo ter zasluge pri uspešno opravljeni težki nalogi brezplačno vozovnico za pot v inozemstvo. Toda, smola. Izvedeli so, da je direktor Vrana že sedem mesecev na poti po zapadnih deželah, kjer išče primerne ščipalke za

— Ne vem, zakaj se sploh razburjajo zaradi povečanja dajatev za šo-lanje odraslih. Malo se ozri naokrog pa boš videl, da jih plačujemo že precej časa in to kar precejšnje.